

Akaryakıt istasyonlarında e-fatura uygulamas ile GTİP No.sunun e-Faturada Nasıl Gösterilebileceği ve Kağıt Fatura Üzerine Sevk İrsaliyesi Yerine Geçer İbaresini Yazılıp Yazılamayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27192137-105[2013-275]-143
Tarih	09.10.2015

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Sayı : 27192137-105[2013-275]-143

09/10/2015

Konu : Akaryakıt istasyonlarında e-fatura uygulamas ile GTİP No.sunun e- Faturada Nasıl Gösterilebileceği ve Kağıt Fatura Üzerine Sevk İrsaliyesi Yerine Geçer İbaresini Yazılıp Yazılamayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; Başkanlığımız Vergi Dairesinin vergi kimlik numarası ile toptan ve perakende madeni yağ ticareti yapan firmanızın elektronik fatura uygulamasına geçtiği,

-E-fatura modülün de GTİP No'larına ilişkin bir alan bulunmadığından faturada gösterilme zorunluluğu bulunan GTİP No'sunun e-faturanın alt tarafında bulunan diğer kısmına yazılması sırasında 10-15 kalem madeni yağ olması durumunda hepsinin GTİP No'sunun bu alana sığmayacağı ve karmaşık bir yapıda olacağı,

-Firmanıza ait akaryakıt istasyonlarının bulunduğu, e-fatura sistemindeki başka bir firma aracının firmanızdan yakıt alması durumunda e-fatura düzenlemek zorunda olup olmadığınız, e-fatura düzenlenecekse satış sırasında akaryakıt pompalarına bağlı cihazlardan çıkan fişlerin iptal edilip edilmeyeceği,

-Matbaada bastırılmış olarak elinizde bulunan faturaların üzerine "Elektronik fatura suretidir, irsaliye yerine geçer" ibaresi yazılırsa sevk irsaliyesi yerine geçip geçmeyeceği konularında Başkanlığımızdan görüş talep etmektesiniz.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun Mükerrer 242'nci maddesinin iki numaralı fıkrası ile Bakanlığımıza verilen yetkiye istinaden yayımlanan ve elektronik fatura kullanımına ilişkin usul ve esasları belirleyen 397 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile anonim ve limited şirketlerin elektronik fatura oluşturmalarına, alıcısına iletmelerine, muhafaza ve istenildiğinde ibraz etmelerine izin verilmiştir.

416 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 232'nci maddesi kapsamında fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflere elektronik fatura uygulamasından yararlanma hakkı tanınmış olup, 421 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile, bazı mükellef gruplarına elektronik defter tutma ve elektronik fatura uygulamasına dahil olma zorunluluğu getirilmiştir.

Öte yandan, 421 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "Elektronik Defter ve Elektronik Fatura Zorunluluğu" başlıklı 3'üncü bölümünde; bu Tebliğ veya 397 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu

Genel Tebliği kapsamında elektronik fatura uygulamasından yararlanan mükelleflerin birbirlerine yapmış oldukları mal teslimi veya hizmet ifaları için elektronik fatura düzenlemelerinin zorunlu olduğu, Elektronik fatura uygulamasından yararlanan mükelleflerin, fatura düzenlemeden önce muhatabın www.efatura.gov.tr internet adresinde yer alan kayıtlı kullanıcı listesine kayıtlı olup olmadığını kontrol edecekleri, kayıtlı kullanıcı ise elektronik fatura, kayıtlı kullanıcı değilse kâğıt fatura düzenleyecekleri açıklamalarına yer verilmiştir.

Aynı Tebliğin; "Sorumluluk ve Cezai Yaptırımlar" başlıklı 5'inci bölümünün 5.4 bendinde "Elektronik fatura uygulamasına dâhil olma zorunluluğu getirilen mükellefler elektronik fatura uygulamasına kayıtlı olan diğer mükelleflere kâğıt ortamında fatura düzenleyemezler; düzenlemeleri halinde kâğıt ortamında düzenlenen bu faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır." hükümlerine yer almaktayken, bu kısım 448 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 4/4/2015 tarihinden itibaren kaldırılmış ve 447 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile 4/4/2015 tarihinden geçerli olmak üzere 397 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin " 9. Sorumluluk ve Cezai Müeyyideler" başlıklı bölümü yeniden düzenlenmiş ve " Elektronik fatura uygulamasına dâhil olan mükelleflerin elektronik fatura uygulamasına kayıtlı olan diğer mükelleflere düzenleyecekleri faturaların elektronik fatura olması zorunludur. Bu zorunluluğa uymayan mükellefler hakkında Vergi Usul Kanununda öngörülen cezai hükümler uygulanacaktır." hükmüne yer verilmiştir.

Bilindiği üzere Elektronik fatura uygulamasına ilişkin; e fatura portalı,bilgi işlem sisteminin entegrasyonu ve özel entegrasyon olmak üzere üç yöntemden oluşmaktadır. Bu yöntemlere ilişkin ayrıntılı açıklamalar www.efatura.gov.tr internet adresinde yer alan klavuzlarda açıklanmıştır. e- Fatura oluşturmak için kullanılan UBL uygulamasına ilişkin açıklamalar ise UBL-TR klavuzlarında yer almaktadır. Söz konusu klavuzlarda e- Faturada yer alması gereken zorunlu alanlar belirtilmiştir. Bu kapsamda UBL-TR klavuzlarında e-Faturada bulunması gereken zorunlu ve seçimlik alanlara ilişkin kapsamlı bilgiye ulaşılabilmektedir.

Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin ÖKC Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında 3100 sayılı Kanunla ilgili 58 Seri No.lu Genel Tebliğin 1. bölümünde;

"a) Taşıtlara akaryakıt satışının yapıldığı pompalar, özellikleri 3100 sayılı Kanun ve Tebliğlerle belirlenen ve Bakanlığımızca onaylanan bir veya daha fazla ödeme kaydedici cihaza bağlanmış olacaktır. Pompalar, kasiyer veya pompacı olmaksızın bilfiil müşteri tarafından da (kredi kartlı vb.) kullanılabilen ödeme kaydedici cihazlara da bağlanabilecektir. Pompaların bağlı olduğu ödeme kaydedici cihazlar, pompanın içerisine, hemen yanına veya yakınındaki bir büroya yerleştirilebilecektir.

b) Pompalar akaryakıt verilen taşıtın plaka numarası girildikten sonra çalışacak şekilde düzenlenmiş olacaktır. Diğer bir ifade ile taşıtın plaka numarası girilmediği takdirde pompadan akaryakıt akmayacaktır. Şu kadar ki, taşıtlara yapılmayan (bidonla, varille vb.) her türlü akaryakıt satışında pompalara plaka numarası yerine müşterinin adı soyadı veya ünvanı bilgileri girilecektir.

c) Yapılan akaryakıt satışlarıyla ilgili bilgiler ödeme kaydedici cihaz hafızasına otomatik olarak kaydedilecektir. Hafızaya kaydedilen bilgiler, akaryakıt verme işleminin sonunda ödeme kaydedici cihazdan yine otomatik olarak çıkacak fişler ile belgelendirilecektir..."

denilmektedir.

68 Seri No.lu Ödeme Kaydedici Cihaz Genel Tebliğinin " 1- Akaryakıt Pompalarına Bağlı Ödeme Kaydedici Cihazlar Kullanılarak Verilen Fişlerin Fatura Yerine Geçen Belge Olarak Kabul Edilmesi" başlıklı bölümünde;

"....

Anılan hükümlerle Bakanlığımıza tanınan yetkiye dayanılarak, akaryakıt pompalarının bağlı olduğu ödeme kaydedici cihazlar kullanılmak suretiyle otomatik olarak düzenlenen fişlerin, fatura düzenleme tutarının (2006 yılı için 520,00 YTL) altında veya üstünde olsa dahi "fatura yerine geçen belge" olarak kabul edilmesi ve bu şekilde belgelenen satışlar dolayısıyla nihai tüketiciler veya vergi mükelleflerince yapılan fatura düzenleme taleplerinin dikkate alınmaması uygun görülmüştür." şeklinde açıklama yapılmıştır.

Ayrıca ilgili tebliğde akaryakıt pompalarına bağlı ÖKC'ler kullanılarak verilen fişlerin fatura yerine geçen belge olarak kabul edildiği belirtilerek, taşıt tanıma, müşteri tanıma veya özel anlaşmalara dayanılarak yapılan akaryakıt satışlarında cihazlardan çıkacak fişlerin üzerinde "TAŞIT TANIMA VEYA MÜŞTERİ TANIMA SİSTEMİ FATURAYA DÖNÜŞTÜRÜLECEK" ibaresinin yer alacağı ve bu fişlerin bilahare listelenerek faturaya dönüştürüleceği ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır.

Öte yandan ; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde fatura, "*satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*" şeklinde tanımlanmış, 230 uncu maddesinin 5 inci bendinde ise; "*... Malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıttırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıttırılması halinde alıcının, taşınan veya taşıttırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve taşıtta bulundurulması şarttır.*" hükmüne yer verilmiştir.

Anılan bent hükmünden de anlaşılacağı üzere, sevk irsaliyesi ticari mal hareketinin izlenmesi için düzenlenen bir belgedir.

Ayrıca, mezkur Kanunun mükerrer 257 nci maddesinin Bakanlığımıza vermiş olduğu yetkiye dayanılarak yayımlanan 211 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile; fatura ve sevk irsaliyesinin ayrı belgeler olarak değil, isteyen mükellefler açısından "*irsaliyeli fatura*" adı altında tek belge olarak düzenlenmesi ve kullanılması esası getirilmiş, sattıkları mallar dolayısıyla Vergi Usul Kanunu'nun 231/5 inci maddesinin mükelleflere tanıdığı, malın tesliminden itibaren faturanın yedi gün içinde düzenlenmesi imkanından vazgeçerek, bu yükümlülüğü derhal yerine getirmek isteyen mükelleflerin fatura ve sevk irsaliyesini ayrı ayrı düzenlemeksizin, diledikleri takdirde Tebliğde belirlenen esaslara uygun olarak "*irsaliyeli fatura*" düzenleyebilecekleri açıklanmıştır.

Bununla birlikte; mezkur Kanun uyarınca kâğıt ortamında düzenlenmek, muhafaza ve ibraz edilmek zorunluluğu bulunan faturanın elektronik ortamda düzenlenmesi ve ikinci nüshasının elektronik

ortamda muhafaza ve ibraz edilmesine imkân tanıyan e-Arşiv Uygulamasına ilişkin usul ve esasların düzenlendiği 433 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin; **"15- 397 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile Getirilen e-Fatura Uygulamasına Kayıtlı Mükellefler Arasında Yapılan Satışlar"** başlığı altında ; *"e-Fatura Uygulamasına kayıtlı kullanıcılara düzenlenecek elektronik faturada, düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi halinde elektronik faturanın kâğıt çıktısı irsaliye yerine geçer. Söz konusu kâğıt çıktıya "İrsaliye yerine geçer." ifadesinin yazılması ve kâğıt çıktının satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanması zorunludur. Ancak bu imkândan yararlanabilmek için elektronik faturanın malın teslimi anında düzenlenmesi gerekir.*

Hizmet ifasına konu e-faturanın satış anında düzenlenmesi halinde, söz konusu kâğıt çıktının talep eden müşteriye verilmesi zorunludur." ifadelerine yer verilmiştir.

Buna göre; 68 Seri No.lu Ödeme Kaydedici Cihaz Genel Tebliğinde yapılan açıklama uyarınca, taşıt tanıma, müşteri tanıma veya özel anlaşmalara dayanılarak yapılan akaryakıt satışları ile ilgili olarak bilahare ayrıca fatura düzenleneceği için bu tür satışlarda her iki tarafın da e-Fatura kullanıcısı olması halinde e-fatura uygulaması kapsamında fatura düzenlenmesi gerekmekte olup, taşıt tanıma, müşteri tanıma veya özel anlaşmalara dayanılarak yapılan satışlar dışında, taşıtlara yapılan ve akaryakıt pompalarına bağlı ÖKC' lerden otomatik olarak çıkan (plaka numarası ihtiva eden ve fatura yerine geçen) fişlerle belgelenen satışlarda ise ayrıca e-Fatura düzenlenmeyecektir.

Diğer taraftan 433 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde yapılan açıklamalar doğrultusunda elektronik faturanın kâğıt çıktısına "İrsaliye yerine geçer." ifadesinin yazılması suretiyle sevk irsaliyesi olarak işlem yapılması sadece; e-Fatura olarak düzenlenen faturalar için getirilmiş bir uygulama olup matbaada bastırılmış şekilde elde bulunan kâğıt faturaların üzerine " irsaliye yerine geçer" ibaresi yazılarak sevk irsaliyesi olarak kullanılması mümkün değildir.

Ayrıca, düzenlediğiniz madeni yağ faturalarında bulunması gereken GTİP numaralarının giriş yapılacağı alan UBL-TR üzerinde mevcut olup "UBL-TR Ortak Elemanlar" Teknik Kılavuzunda bu alan

belirtilmiştir.

Buna göre, UBL-TR1.0 şemasında "**Item**" alanı altındaki "**CommodityClassification**" alanına; UBL-TR 1.2 şemasında ise "**CustomsDeclaration**" alanının altındaki "**ID**" alanına ilgili GTIP numarası girişi yapılabilecektir. Ancak entegrasyon veya özel entegrasyon yöntemi seçilerek veya portal yöntemi kullanılıyorsa kullanılan muhasebe yazılım programı üzerinde oluşturulan UBL-TR formatındaki fatura üzerinde bu işlemin yapılabileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.